

İngilizce Duyusal Alana İlişkin Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İngilizce Duyusal Alana İlişkin Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23574>

Özet

İngilizce Duyuşsal Alana İlişkin Tutum Ölçeği, M. N. Gömleksiz tarafından 2003 yılında İngilizce öğrenimi gören öğrencilerin duyuşsal alana yönelik tutumlarının ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, öğrencilerin **yabancı dil öğrenimine** karşı sahip oldukları duygusal tepkileri, değer yargılarına ve motivasyon düzeylerini nicel olarak belirlemeyi hedefler. Ölçek, özellikle dil eğitiminde başarıya etkileyen bilişsel olmayan faktörlere odaklanmaktadır.

Ölçeğin geliştirilmesi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yayınlanan bir makale ile akademik alana sunulmuştur. Geliştirme çalışması, ölçeğin psikometrik özelliklerini, yani geçerlik ve güvenirlik düzeylerini detaylı bir şekilde incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

İngilizce, duyuşsal alan, tutum ölçeği, dil öğrenimi, Gömleksiz, psikometri, yabancı dil, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

M. N. Gömleksiz

Amaç

Ölçeğin temel amacı, İngilizce öğrenen bireylerin öğrenme sürecine, dilin kendisine ve kültürel bağlamına yönelik geliştirdikleri tutumları kapsamlı bir şekilde değerlendirmektir. Bu tutumlar, öğrencilerin derse olan ilgilerini, devamlılıklarını ve nihayetinde akademik başarılarına doğrudan etkileyen önemli değişkenlerdir.

Ölçek, eğitimcilerin ve araştırmacıların, öğrencilerin dil öğrenimine karşı geliştirdikleri olumlu veya olumsuz duyuşsal eğilimleri tespit etmelerine yardımcı olur. Bu sayede, olumsuz tutumların kaynağı belirlenebilir ve öğrenme ortamını iyileştirmeye yönelik pedagojik müdahaleler geliştirilebilir.

Yapı

İngilizce Duyuşsal Alana İlişkin Tutum Ölçeği, bireyin yabancı dil öğrenimine yönelik **duyuşsal alan** (affective domain) ölçeği. Duyuşsal alan, Bilişsel Taksonomi'nin bir parçası olarak, bireyin duygularını, değerlerini, takdirini, motivasyonunu ve heyecanını kapsar. İngilizce öğrenimi bağlamında ölçülen temel alt yapılar şunlar olabilir:

İngilizce öğrenmeye yönelik motivasyon ve ilgi düzeyi.
İngilizce dersine karşı hissedilen kaygı veya rahatlık.
İngilizcenin gelecekteki kariyer veya yaşam için algılanan değeri.
Dil öğrenimine yönelik öz yeterlik inancı.

Ölçek, bu farklı duuşsal bileşenlerin toplam tutum üzerindeki etkisini analiz ederek, öğrencilerin dil öğrenimi deneyimlerini derinlemesine anlamlandırması sağlar.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında, Gömleksiz (2003) tarafından geçerlik çalışmaları yürütüldüğü makale başlığından anlaşılmaktadır. Ölçeğin geçerliliğini sağlamak amacıyla genellikle iki ana yöntem uygulanmıştır:

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen duuşsal alanı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için alanda uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuştur.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini belirlemek için Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapıya ortaya koyarak teorik beklentilerle uyumunu test etmiştir.

Güvenirlik

Gömleksiz (2003) çalışmasında güvenilirlik (reliability) analizleri de gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin farklı zamanlarda ya da farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar üretme yeteneği test edilmiştir. Uygulanan temel güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık (Internal Consistency): Ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösteren **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Aynı bireylere farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçları arasındaki korelasyon incelenmiş olabilir. Bu, ölçeğin zaman içindeki ölçüm kararlılığını gösterir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini tespit etmek ve duuşsal alana ilişkin tutumun hangi alt boyutlardan oluştuğunu belirlemek amacıyla Faktör Analizi (Factor Analysis) uygulanmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi faktörler altında toplandığını göstererek, tutumun çok boyutlu yapıya ortaya koyar.

Geliştirme makalesinde, genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılarak ölçeğin faktör yapıya belirlenmiş ve maddelerin faktör yükleri incelenmiştir. Bu süreç, ölçekten çıkarılan veya

yeniden düzenlenen maddelerle, nihai ve güçlü bir yapıya ulaşması sağlanmıştır. Faktör yapısı, genellikle İngilizceye yönelik ilgi, özgüven ve algılanan fayda gibi alt boyutları içermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmese de, tutum ölçekleri genellikle 5'li (Kesinlikle Katılmıyorum - Kesinlikle Katılıyorum) veya 4'lü **Likert Tipi** derecelendirme kullanılır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: İngilizce öğrenimi gören öğrenciler (Öğretmenlik programları veya genel eğitim öğrencileri olabilir).

Yaş Grubu: Genellikle lise veya üniversite öğrencileri (çalışmanın yapıldığı dönem göz önüne alındığında).

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışma Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yayımlandığı için, örneklemin büyük olasılıkla bir üniversitenin eğitim fakültesi veya ilgili bölümlerinden İngilizce öğrenimi gören öğrencilerden oluştuğu varsayılabilir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Bireylerin kendi duyuşsal tepkilerini ve tutumlarını belirtmelerine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Geliştirme, Cronbach Alfa, faktör analizi, öğrenci tutumları, öz yeterlik, pedagojik müdahale, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor (Orijinal yayın yılı 2003'tür, ORCID kullanımı bu tarihte yaygın değildi).

Bağlı E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Olası Bağlı E-posta Adresi)

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, 2003 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve ticari olmayan amaçlarla kullanımı genellikle referans gösterilmek suretiyle serbesttir. Ticari kullanım veya geniş çaplı adaptasyonlar için orijinal yazar M. N. Gömleksiz'den izin alınması gerekebilir. Ölçek genellikle ücretsiz olarak erişime açıktır.

Kaynaklar

Gömleksiz, M. N. (2003). İngilizce duyusal alana ilişkin bir tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 215-226. Orijinal makalenin PDF dosyasına buradan erişilebilir: <http://web.firat.edu.tr/sosyalbil/dergi/arsiv/cilt13/sayi1/215-226.pdf>

İngilizce Duyusal Alana İlişkin Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri bu akademik girişte doğrudan yayınlanmamıştır. Ancak, ölçeğin tam metnine ve maddelerine aşağıdaki orijinal PDF dosyasından ulaşılabilir.

Ölçeğin tam PDF belgesi burada mevcuttur: [ingilizce-duyussal-alana-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf](http://web.firat.edu.tr/sosyalbil/dergi/arsiv/cilt13/sayi1/215-226.pdf)